Nr. 138. Śmigiel, wtorek 20. czerwca 1922. Rok 32.

OREDOWNIK ŚMIGIELSKI

Wychodzi codziennie z wyjątkiem świąt. — Przedpłata miesięcznie z przynoszeniem 260 mk., W agencjach miesięcznie 240 mk. Numer pojedyńczy 15 mk. niedzielny 20 mk. TELEFON nr. 65 Skrzynka poczt. 13.

OGŁOSZENIA STAROSTWA, KOMISARJATÓW, MAGISTRATÓW ORAZ WŁADZ POLICYJNYCH SĄ PRAWOMOCNE.

Cena ogłosz.: za 1-łam. wiersz petyt. 25 mk., w części urzędowej lub reklamowej 50 mk. Adr. Admin. i Red. Śmigiel - Wielkopolska. Poczt. kont. czek. A. Klóskowski w Poznaniu nr. 200 363, w Wrocławiu (Breslau) nr. 7283.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA,
za którą Redakcja bierze odpowiedzialność.

Z Sejmu.

Warszawa, 17. czerwca.

Na porządku dziennym dzisiejszego posiedzenia sejmowego znajdowała się sprawa zmiany regulaminu celem utworzenia Komisji Głównej.

Z ramienia Komisji Regulaminowej zdawał sprawę ks. Lutosławski. Komisja Regulaminowa ustaliła brzmienie art. 53a w formie następującej:

1. Do ustalenia stanowiska większości Sejmu w stosunku do spraw przez Sejm jej zleconych a w szczególności w stosunku do zadań z przesileniem rządowem związanych ustanawia się Komisję Główną pod przewodnictwem Marszałka.

2. Komisja ta powstaje w ten sposób, że posłowie upoważniają do zastępstwa w niej swoich delegatów z pomiędzy siebie wybranych, przy tem jednak każdy delegat musi posiadać zastępstwo przynajmniej 5 posłów a poszczególne delegacje nie mogą liczyć więcej członków niż 6. Jednocześnie z delegatami upoważnienie musi wskazać ich zastępców.

3. Głosowanie w Komisji Głównej odbywa się w ten sposób, że każda delegacja głosuje łączną liczbą głosów, które reprezentuje.

4. Za stanowisko odpowiadające większości Sejmu uważa się to stanowisko, które proponują delegacje, reprezentujące połowę plus 1 wszystkich członków Sejmu.

Po przemówieniach pp. Woźnickiego, Liebermanna, Grzędzielskiego, Daszyńskiego, którzy zabrali głosy po referacie ks. Lutosławskiego, przystąpiono do głosowania. Głosowanie było imienne. Wniosek został przyjęty 161 głosami przeciw 150. Marszałek oznajmiając o wyniku głosowania, dodał, że w celu jak najszybszego zakończenia przesilenia, przewodniczący klubów winni do godz. 6 donieść kancelarji sejmowej, jacy posłowie są delegowani z klubów do Komisji Głównej. Marszałek zaznaczył jednocześnie, że jest możliwe, że jeszcze dziś wieczór odbędzie się posiedzenie Komisji Głównej.

Następne posiedzenie odbędzie się we wtorek. Na porządku dziennym zakończenie dyskusji nad ordynacją wyborczą oraz te sprawy, dla załatwienia których udział rządu nie jest potrzebny.

Koniec wiekowej krzywdy.

W związku z rozpoczynającem się 17 bm. oddawaniem Górnego Śląska władzom polskim i niemieckim, które rozpoczęło się dzisiaj rano, Prezydent Rzeszy, Rząd Rzeszy, tudzież Rząd Pruski wystosował odezwę do ludności górnośląskiej, w której powiedziane jest między innemi:

„Część Górnego Śląska zostaje dziś wcielona do państwa obcego. Drogocenna część ziemi niemieckiej, która niezmordowaną pracą niemiecką przez kilkaset lat została doprowadzona do swego dzisiejszego rozwoju, obecnie zostaje oderwana od swojej macierzy.

Według pierwotnego postanowienia Traktatu Pokojowego cały Górny Śląsk przypaść miał Polsce. Jedną z nielicznych zmian, jakie udało się Niemcom przeprowadzić w Traktacie Wersalskim było właśnie przeprowadzenie postanowienia plebiscytu na Górnym Śląsku. A jednak, pomimo, iż znaczna większość ludności górnośląskiej wypowiedziała się za swą dawną Ojczyzną, mimo to decyzja genewska rozerwała organizm górnośląski. Przeciw tej decyzji jednak przedstawiciele niemieccy założyli protest, który będzie ważny po wszystkie czasy".

W dalszym ciągu odezwa dziękuje „górnoślązakom" za wierność, okazaną Rzeszy Niemieckiej. Odezwa kończy się następującym ustępem:

„W tej godzinie decydującej, gdy kraj zostaje oderwany, a bracia rozdzieleni od braci, cały naród niemiecki wyciąga swe ręce w stronę Górnego Śląska".

Wobec faktu notyfikacji i podpisania przez obu pełnomocników Rządu Polskiego i Niemieckiego układów, dotyczących przejęcia administracji, co nastąpiło w Opolu wczoraj w nocy, sprawa objęcia G. Śląsko przez Polskę weszła w stadjum realne. Od dnia wczorajszego władza suwerenna nad polską częścią G. Śląska należy do Polski. Ruchy ewakuacyjne oraz przejmowanie poszczególnych gałęzi administracji przez Polskę rozpoczynają się w sobotę. W dniu tym rozwiązana będzie dotychczasowa policja, a władzę przejmie policja polska. Przejęcia tego dokona p. płk. Młodnicki, szef policji polskiej na G. Śląsku, a obecny przy tem będzie komendant policji państwowej p. Hoszowski, bawiący już od kilku dni w Katowicach.

W niedzielę objęta została w Katowicach kolej i poczta. Obecnie tak na kolejach jak i na poczcie urzędują już delegacja polska, która od kilku dni zaznajamia się z inwentarzem oraz tokiem służby. Jak się dowiaduję, aparaty telegraficzne i telefoniczne na poczcie w Katowicach i Królewskiej Hucie będą wymagały natychmiastowej naprawy, bo niemiecki zarząd już od kilku miesięcy rozmyślnie zaniedbał tego.

Dzisiaj przed południem wojska sprzymierzone opuszczają strefę. Pod wieczór tego dnia wkroczyć mają forpoczty wojska polskiego, jednak oficjalne wejście wojska naszego na G. Śląsk nastąpi we wtorek przedpołudniem. Dziś Magistrat Katowic podał o tem wiadomość mieszkańcom miasta, apelując do ludności o udekorowanie go. Samo miasto Katowice buduje trzy bramy powitalne, jedną u wejścia do miasta, drugą przy wejściu na rynek, a trzecią u wejścia do koszar. Oryginalną bramę powitalną buduje podmiejska gmina Katowic Zawodzie. Brama ta cała zbudowana będzie z węgla kamiennego a stać przy niej będzie straż górników z zapalonemi lampami górniczemi. Wszędzie widać gorączkowe przygotowania do przyjęcia wojska polskiego. Zwłaszcza dzień dzisiejszy jako dzień wypłat był nadzwyczaj ruchliwy pod względem zakupów emblematów polskich oraz materjałów na sztandary. W Katowicach z braku czerwonego płótna ludzie wybierają się na niemiecką część po ten materjał. Zwłaszcza ludność wiejska przygotowuje się do przyjęcia wojska, z wielkim przepychem. Program przyjęcia wojsk będzie w ogólności taki, jaki podaliśmy już w środę. Odpadnie przedstawienie teatralne a to z tego powodu, że komitet nie mógł opędzić większych wydatków z tem związanych.

Berlin, 17 czerwca. W myśl konwencji polsko-niemieckiej w sprawie G. Śląska utworzona ma być Komisja Mieszana i Sąd Rozjemczy, a prezydenci tych instytucji mają być wprowadzeni w swe czynności urzędowe przez pełnomocników Rządu Polskiego i Niemieckiego. Przewodniczącym Komisji Mieszanej jest prezydent Calonder, zaś Sądu Rozjemczego p. von Kaakenbeck, który już 15 czerwca przybył do Bytomia.

Odezwa do społeczeństwa.

Dziś, nie o datki, lecz o pomoc moralną i podpisy chodzi.

Zrządzeniem Opatrzności potworna wojna pochłaniająca miljony młodych istnień, cudem wskrzesiła Polskę.

Podwalinami jej gruzy, mogiły, krocie kalek, wdów i sierot.

Ojczyzno! Na apel Twój poszliśmy wszyscy, młodzi i silni, starcy i słabi, kobiety i dzieci — ponowny stał się cud.

Kto jutro stanie do broni wobec nowej groźby, jeżeli chleba nie mamy dla wczorajszych bohaterów. —

Ojczyzno! My dziś wołamy do Ciebie, zlituj się nad męcennikami Twojemi. —

Po jałmużnę ręki nie wyciągamy, głosem rozpaczy wołamy, by Państwo spełniło powinność wobec tych, którzy krwią przelaną i cierpieniem budowali jego fundamenty. Powinność tę uznał Sejm Ustawodawczy dnia 18-go marca 1921 r. uchwalając dla inwalidów, wdów i sierot.

A Rząd ? ? ? ? ? ? — Rząd tak hojny dla wielu, nie potrafił dotąd uchwały w życie wprowadzić, nie potrafił, czy nie chciał ? —

A dziś już tak późno, zaopatrzenie wystarczające 15 miesięcy temu, nie pokryje długów, nie odszkoduje sprzedanej odzieży i resztek mienia pozbytego.

Niestety, uchwała i głos Sejmu nie wystarczyły i niesklonił Rządu do wykonania ustawy, niech więc opinja publiczna przemówi, niech głosem donośnym zmusi Rząd do spełnienia najświętszego obowiązku.

Obywatele!

Niech nikt swego podpisu nie odmówi, protest całego narodu niech poprze słuszne żądania cierpiących i głodujących rzesz, niech społeczeństwo całe wystąpi zwarcie — przeciwko zarządzeniom krzywdzącym najlepszych synów Ojczyzny.

Zarząd Wielkopolsk. Okręgu Wojewódzkiego Związku Inwalidów Wojennych.
(—) Ludwik Stachecki, przewodniczący
(—) Stanisław Mechliński, sekretarz
(—) Julietta Przyjemska
(—) Florjan Koralewski, skarbnik
(—) Edmund Bigoński, poseł.

Zarząd Związku Inwalidów Wojennych podaje powyższą odezwę do wiadomości publicznej ma nadzieję, że żaden prawy Polak miłujący wyswobodzoną Ojczyznę podpisu swego nie odmówi. Żywimy zaś przekonanie, iż inwalidzi i wdowy, którzy zajmować się będą zbieraniem podpisów nigdzie na przykrości ze strony społeczeństwa narażeni nie będą.

KRONIKA.

KALENDARZYK
Dziś: Florentyny
Jutro: Alojzego
Wschód słońca 4,14, zachód 20,24
Długość dnia 17,22. Przybyło 9,15.

Ćwiczenia ochotn. Straży pożarnej w Śmiglu odbędą się na placu ćwiczeń w środę, dnia 21 czerwca o godz. 7 wieczorem.

Z „Harmonji". Lekcja śpiewu dla chóru mieszanego odbędzie się dzisiaj w poniedziałek o godz. 8-mej wiecz. jutro we wtorek zebranie miesięczne również o 8-mej wiecz. w Strzelnicy.

Towarzystwo Pań Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo w Rakoniewicach urządza w niedzielę, dnia 25. czerwca b. r. w ogrodzie p. Fuchsa „Wentę", połączoną z koncertem orkiestry 57. pułku piech. z Poznania i rozmaitemi niespodziankami. Własny obfity bufet. Wieczorem o godz. 8-mej na sali Zabawa z tańcami. O liczny udział uprasza uprzejmie Komitet.

Kurs dokształcający dla rolników. Pragnąc wszelkiemi posiadanemi przez nas środkami dążyć do podniesienia oświaty wśród włościan postanowiliśmy w czasie od 26. czerwca do 4. lipca urządzić przy tutejszej szkole rolniczej krótkotrwały kurs dokształcający. Kurs ten będzie bezpłatny, zapis bez egzaminu. Kurs ten będzie uzupełnieniem wiedzy dla tych gospodarzy, którzy nie mogą pójść do szkół rolniczych.

Zgłoszenia przyjmuje do 24. czerwca niżej podpisana dyrekcja szkoły piśmiennie lub ustnie w godz. 10—12 przed południem pokój Nr. 10.
Dyrekcja Szkoły Rolniczej w Wolsztynie ul. Marcinkowskiego Nr. 8.

Prywatna szkoła handlowa. Dnia 3-go lipca rozpoczyna się 16-tu rok szkolny Prywatnej Szkoły Handlowej Pozn. Tow. buchalterji. Interesenci z grona naszych czytelników otrzymają z naszej ekspedycji prospekt Szkoły Handlowej z podziękowaniami i uznaniami uczniów, którzy po 2 — 3 miesięcznym wyszkoleniu dobre posady otrzymali. Szkoła Handlowa stoi pod nadzorem Kuratorjum Okręgu Szkolnego i będzie ściśle według przepisów tegoż przez akademicznie wykształconego kierownika jak i przez akademiczne lub państwowo egzaminowane siły nauczycielskie pod kontrolą Rady Nadzorczej Pozn. Tow. Buchalterji, kierowaną, która to okoliczność rękojmię dobrego wyszkolenia daje.

Wobec przejęcia G. Śląska komitet obrony Śląska przy Radzie Narodowej względnie wyłoniony z niego Związek Obrony Kresów Zachodnich w odezwie wydanej do społeczeństwa podkreśla ważność chwili wkroczenia w dniu 19 b. m. wojska polskiego na G. Śląsku i wzywa do godnego jej uczczenia. W szczególności Związek wzywa, by na znak radości przyozdobiono w poniedziałek domy okna sztandarami i emblematami narodowemi.

Zjednoczenie Śląska z Rzeczpospolitą Polską ziemie zachodnie będą święciły łącznie z rocznicą bitwy pod Grundwaldem w dniu 16 lipca. Celem zorganizowania uroczystości zawiązał się komitet, w skład ktorego wchodzą organizacje i stowarzyszenia z ks. biskupem Łukomskim, posłem Korfantym, rektorem uniwersytetu prof. Święcickim i prezydentem miasta Ratajskim na czele.

Zamordowanie urzędnika pocztowego. W Kępnie w Wielkopolsce urzędnicy pocztowi znaleźli w czwartek rano w biurze Urzędu Pocztowego urzędnika tego Urzędu Antoniego Bajtałę z rozbitą głową. Napadu dokonano w celach rabunkowych, jednak dotychczas nie stwierdzono rozmiarów, rabunku.

Ujęcie niebezpiecznego bandyty. Do więzienia św. Michała w Krakowie przywieziono niebezpiecznego bandytę Karola Pieniążka, który od 4-ch lat grasował po całej Polsce i ma na sumieniu kilkanaście morderstw, zabójstwo jednego funkcjonarjusza policyjnego, popełnione

pod Tarnowem w roku 1919, oraz szereg napadów rabunkowych w okolicach Krakowa, Lwowa i Warszawy. Do kilku z nich Pieniążek przyznał się. Stanie on przed sądem doraźnym. Aresztowany uciekał już 7 razy z więzienia zabiwszy dozorców więziennych.

Telegramy.

Ciągnienie Miljonówki.

Warszawa, 17. 6. W sobotę odbyło się ciągnienie miljonówki. Z koła wyszedł numer: 1,054,599 w Poznaniu.

Wkroczenie wojsk na G. Śląsk.

Katowice, 17. 6. (Pat.) Wkroczenie wojsk polskich na G. Śląsk pod wodzą gen. broni Szeptyckiego nastąpi we wtorek 20 b. m. przedpołudniem, o czem uwiadomiono województwo śląskie i komitet przyjęcia wojsk polskich. Przekroczenie granicy przez sztab na moście szopienickim pod Sosnowcem nastąpi we wtorek o 8 rano. Do Katowic wojska wkroczą między 10 a 11 przedpołudniem drogą do Szopienic.

Według informacyj komitetu przyjęcia i województwa wojska polskie na granicy powita wojewoda Rymer z członkami tymcz. rady wojewódzkiej oraz delegat biskupi ks. prałat Kapica, który udzieli wojsku błogosławieństwa. Inwalida powstaniec g. śląski przetnie szablą symboliczny łańcuch z zieleni, poczem wojska w otoczeniu oddziałów b. powstańców pomaszerują do Katowic.

U wejścia do miasta powita wojska starszy burmistrz miasta dr. Górnik w otoczeniu członków Rady Miejskiej i członków magistratu, na rynku zaś imieniem ludności g. śląskiej przemówi poseł Korfanty. Na rynku zostanie odprawiona msza polowa a potem defilada wojsk przed gen. Szeptyckim i oficjalnymi gośćmi. Po południu projektowana jest w parku im. Kościuszki (dawn. park południowy) zabawa ludowa.

We wtorek zajętą będzie pierwsza strefa polska, t. miasto i powiat katowicki. Obejmowanie strefy drugiej, tj. Królewskiej Huty i okolic nastąpi w czwartek.

Następnie stopniowo co dwa do trzy dni obejmowane będą dalsze strefy, których jest 6 a objęcie całego G. Śląska dokonane będzie około 10 lipca.

Z Giełdy gdańskiej.

Gdańsk, 18. 6. Na wczorajszej giełdzie popoł. notowano: marki polskie $7,43^1/_2$—$7,46^1/_2$. Dolary 321,42—321,08. Londyn 1438,35—1491,45. Amryż 2807,15—2812,85.

Próba junkierskiej manifestacji.

Gdańsk, 17. 6. (AW) Dziś rano miało się odbyć spuszczenie na wodę olbrzymiego parowca pod nazwą „Columbus“ w stoczni Szichała, która ten okręt zbudowała. Zebrali się przedstawiciele władz i liczna publiczność. Moment kulminacyjny miało stanowić spuszczenie okrętu z olbrzymich łódek żelaznych na wodę. Wskutek zepsucia się urządzeń jedynie część kadłuba zanurzyła się w wodę poczem okręt nieruchomo utknął na łyżwach, wskutek czego uroczystość została odłożona na nieograniczony czas.

Przyczynę niepowodzenia przypisują fachowcy wadliwemu zbudowaniu t. zw. sani, jak również organicznym wadliwościom w budowie statku. Wpuszczenie statku na morze zakrojone było na wielką uroczystość niemiecką. Na masztach stoczni powiewały dawne flagi Rzeszy niemieckiej (czerwono-białe czarne, jak wiadomo obecnie w Niemczech zabronione.) Matka chrzestna okrętu, córka właściciela stoczni, wygłosiła przy chrzcie statku przy niemieckim szampanie przemówienie, w którem wyraziła żal, że niestety „Columbus“ nie urodził się w pruskiej Ojczyźnie mimo to jednak po całym świecie będzie reprezentował pruskiego ducha i działalność.

Mimo tego zachęcającego przemówienia „Columbus“ ruszył wprawdzie z miejsca, lecz fale Bałtyku nie chciały go przyjąć. Koszta połączone z tem niepowodzeniem idą w dziesiątki miljonów marek niemieckich.

Policja gdańska w ścisłej łączności z pruską.

Gdańsk, 17. 6. Sejm zajmował się wczoraj ostatniemi zajściami między policją i posłami. Rząd przyrzekł wszcząć dochodzenie celem ukarania winnych. Na wniosek frakcji polskiej ustanowiono sejmową komisję śledczą, której prezesem został komunista. Komuniści twierdzą, że policja gdańska pozostaje w ścisłej łączności z policją pruską.

Pożegnanie niemieckie wystosowane do ludności polskiej części G. Śląska.

Eilwese, 17. 6. (Pat. Rad.) Dziś ogłoszono pożegnanie niemieckiego i pruskiego rządu wystosowane do mieszkańców części G. Śląska przechodzącej do Polski. W pożegnaniu tem rząd niemiecki występuje przeciwko decyzji Rady Ligi Narodów i ma nadzieję, że mimo granic ludność utrzyma jedność kulturalną, jedność jezykową i poczucie narodowości niemieckiej.

Żałoba w Niemczech.

Berlin, 17. 6. W sobotę odbyło się we wszystkich kościołach ewangielickich w Prusiech z rozporządzenia najwyższych władz kościelnych pół godzinne żałobne dzwonienie. Po nabożeństwach żałobnych i kazaniu odbyła się manifestacja i kolekta na rzecz górnośląskich gmin kościelnych. Takie same rozporządzenie wydane zostało przez władze kościelne innych wyznań w Niemczech.

Lenin w zaciszu.

Kłajpeda, 16. 6. Sowjety ogłaszają komunikat urzędowy o chorobie Lenina. Według tegoż komunikatu Lenin będzie musiał się usunąć od pracy na pół roku z powodu przepracowania i skutkiem zatrucia.

Lenin powróci prawdopodobnie do życia politycznego, gdyż lekarze orzekli, że po dłuższem wypoczynku może odzyskać siły.

Niemiecko-rosyjska umowa wojskowa.

Londyn, 17. 6. „Daily Telegraph“ w dłuższym artykule dowodzi, że istnieje związek między ugodą moskiewsko-angorską a niemiecko-rosyjskim traktatem w Rapallo. Rząd Moskiewski zobowiązał się wobec Angory zanotyfikować Rządowi Angorskiemu treść rosyjsko-niemieckiego traktatu. Rząd Moskiewski zgodził się na to, aby Rzadowi Angorskiemu przysługiwały prawa zawierania podobnych umów z mahometańskimi republikami Sowieckiego Związku Republik. W sprawie konferencji wojskowej między Rosją a Niemcami została zawarta w Berlinie umowa na podstawie umożliwiającej Turcji przyłączenie się do niej.

W paragrafie 1-szym umowy ustalone są podstawy wspólnego działania w razie konfliktu mocorstw ugodę podpisujących. Trzy mocarstwa obowiązują się do prowadzenia polityki zagranicznej, dążącej do zwalczania polityki Zachodu. Dalej ustalone są zarządzenia wojskowe, jakie mają być wykonane.

Redaktor: Julian Tyczka, Śmigiel.
Właściciel i wydawca: A. Klóskowski, Poznań 3.
Czcionkami drukarni Klóskowskiego w Śmiglu.

Przewielebnemu Duchowieństwu oraz wszystkim Przyjaciołom i Życzliwym, którzy raczyli oddać ostatnią przysługę ś. p.

Leokadji Maronowej

a nam okazali tyle życzliwości i dowodów współczucia, składamy najserdeczniejsze wyrazy podziękowania.

Śmigiel, 18. 6. 1922 r.

Mąż z dziećmi.